

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/7/2009

PREFERENCJE PARTYJNE W STYCZNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2009

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się na początku stycznia¹, udział w nich – według własnych deklaracji – wzięłoby 56% ankietowanych, niemal tyle samo co przed miesiącem. Relatywnie wysoki odsetek Polaków chcących uczestniczyć w wyborach utrzymuje się od lipca ubiegłego roku. Co czwarty ankietowany (26%) jednoznacznie odrzuca możliwość wzięcia udziału w ewentualnym głosowaniu.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań								
	V 2008	VI 2008	VII 2008	VIII 2008	IX 2008	X 2008	XI 2008	XII 2008	I 2009
	w procentach								
Na pewno wziął(ę)lbym w nich udział	57	53	56	55	55	56	56	57	56
Nie wiem, czy wziął(ę)lbym w nich udział	20	18	15	18	14	15	18	17	18
Na pewno nie wziął(ę)lbym w nich udziału	23	29	29	27	31	28	26	26	26

Ubiegłomiesięczny wzrost notowań rządzącej partii nie był zjawiskiem przejściowym, wysoki poziom poparcia dla Platformy utrzymuje się także na początku tego roku. Chęć głosowania na PO zgłasza obecnie 44% badanych gotowych uczestniczyć w hipotetycznych wyborach, minimalnie więcej niż miesiąc temu. W ciągu ostatnich dwóch miesięcy partia Donalda Tuska uzyskuje lepsze notowania od rejestrowanych wcześniej, jesienią ubiegłego roku. Większym poparciem niż obecnie PO cieszyła się ostatnio w czerwcu 2008 roku.

W ciągu minionych trzech miesięcy w zasadzie nie zmienił się odsetek zdeklarowanych wyborców głównego rywala rządzącej partii – PiS. Do jego sympatyków zalicza się obecnie 17% ankietowanych zapewniających o swym udziale w ewentualnych wyborach. Prawie nie uległo zmianie poparcie dla SLD, na które w styczniu głosowałoby 7% zdeklarowanych uczestników wyborów. Nie zmieniły się też notowania drugiej z partii

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (224) zrealizowano w dniach 9–15 stycznia 2009 roku na liczącej 1089 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

tworzących koalicję rządową – PSL, które, tak jak w grudniu, popierane jest przez 5% respondentów zapowiadających swój udział w ewentualnych wyborach. Odsetki zwolenników pozostałych partii są już tylko symboliczne, po 1% głosów uzyskały KPEiR, LPR, Partia Demokratyczna, Partia Kobiet, PPP, Samoobrona, SdPi, UP oraz UPR.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*								
	V 2008	VI 2008	VII 2008	VIII 2008	IX 2008	X 2008	XI 2008	XII 2008	I 2009
	w procentach								
Platforma Obywatelska RP	49	45	42	40	41	40	34	43	44
Prawo i Sprawiedliwość	18	19	18	18	19	20	18	18	17
SLD	5	6	6	7	6	6	7	8	7
Polskie Stronnictwo Ludowe	5	5	4	6	4	6	7	5	5
KPEiR	1	2	1	3	2	1	1	2	1
Liga Polskich Rodzin	1	1	2	2	1	2	2	1	1
Partia Demokratyczna	1	0	1	2	1	0	1	1	1
Partia Kobiet	2	2	2	1	2	1	2	1	1
Polska Partia Pracy	1	0	1	1	0	0	1	0	1
Samoobrona RP	1	2	2	1	1	1	1	2	1
SdPi	1	1	0	1	1	0	1	1	1
Unia Polityki Realnej	0	1	1	1	0	1	1	0	1
Unia Pracy	1	1	1	0	1	0	0	0	1
Inne	0	1	0	0	1	2	1	1	1
Trudno powiedzieć	13	14	18	16	20	19	23	17	17
N=	638	590	606	590	585	620	584	573	604

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. W tabeli uwzględniamy tylko te partie, które w sondażu uzyskały poparcie co najmniej 0,5% zadeklarowanych uczestników głosowania

W styczniu, tak samo jak miesiąc wcześniej, 17% badanych deklarujących udział w hipotetycznych wyborach nie wie, na którą partię oddałoby swój głos.

Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok zwykle nie sprzyjają intensywnemu życiu politycznemu. Również zainteresowania publiczności skupiają się w tym czasie na innych niż polityka sferach życia. W ciągu miesiąca poprzedzającego styczniowy sondaż prawie nie zmieniły się preferencje partyjne Polaków. Układ poparcia pozostaje niemal „zamrożony”, ale

jednocześnie – co warto przypomnieć – jest dość nietypowy. Wśród Polaków nadal utrzymuje się wysoki poziom deklaracji uczestnictwa w wyborach parlamentarnych, co, jak na okres, jaki upłynął od głosowania, jest dość niezwykle. Może to być oznaką zmiany pokoleniowej w strukturze wyborców – wydaje się, że po ostatnich wyborach przekonanie obywateli o sensie uczestniczenia w demokratycznych procedurach trwale wzrosło. Rządząca partia ma ogromną przewagę nad konkurentami, co zważywszy na trwający ponad rok okres urzędowania także jest nietypowe. Z jednej strony może to oznaczać, że rząd jest dobrze oceniany i nie popełnia rażących błędów, z drugiej zaś – że partie opozycyjne słabo sobie radzą z byciem opozycją i z przekonującą krytyką poczynań rządu. Warto jeszcze podkreślić znaczący potencjał ewentualnej zmiany – odsetek wyborców niezdecydowanych jest obecnie tak duży jak poparcie dla PiS, a zarazem wyższy niż suma głosów trzeciej i czwartej partii na naszej liście. Także liczba głosów „rozproszonych” – oddanych na małe partie (w sumie 10%) – wskazuje, że relatywnie wielu zdeklarowanych wyborców nie znajduje dla siebie miejsca w obecnym układzie sił.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		56	18	26	1084
Płeć	Mężczyźni	60	16	24	511
	Kobiety	53	19	28	574
Wiek	18-24 lata	60	17	23	157
	25-34	52	23	26	201
	35-44	57	20	23	184
	45-54	57	19	25	158
	55-64	55	16	29	195
	65 lat i więcej	58	11	31	189
Miejsce zamieszkania	Wieś	56	18	27	412
	Miasto do 20 tys.	52	21	27	147
	20-100 tys.	55	15	31	207
	101-500 tys.	56	18	26	173
	501 tys. i więcej mieszk.	64	18	18	146
Wykształcenie	Podstawowe	43	17	39	289
	Zasadnicze zawodowe	49	20	31	273
	Średnie	63	18	19	369
	Wyższe	76	12	11	153
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	82	12	6	80
	Średni personel, technicy	62	23	15	31
	Pracownicy adm.-biurowi	62	15	23	87
	Pracownicy usług	47	22	31	52
	Robotnicy wykwalifikowani	57	17	26	152
	Robotnicy niewykwalifik.	40	31	29	62
	Rolnicy	52	26	23	57
	Pracujący na własny rach.	62	27	11	33
Bierni zawodowo	Renciści	43	14	43	75
	Emeryci	58	14	28	225
	Uczniowie i studenci	60	12	27	106
	Bezrobotni	37	28	35	65
	Gospodynie domowe i inni	53	16	31	60
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	61	21	18	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	61	15	23	88
	sekt. pryw. poza rolnict.	57	21	23	224
	prywatnym gosp. rolnym	51	23	26	53
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	43	22	36	253
	501-750	48	24	28	192
	751-1000	57	14	29	194
	1001-1500	72	10	17	183
	Powyżej 1500 zł	69	13	17	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	21	40	234
	Średnie	54	21	25	410
	Dobre	67	13	20	440
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	54	7	38	54
	Raz w tygodniu	59	17	24	542
	1-2 razy w miesiącu	56	21	22	178
	Kilka razy w roku	51	21	29	201
	W ogóle nie uczestniczy	53	15	32	109
Poglądy polityczne	Lewica	64	15	21	160
	Centrum	50	20	30	354
	Prawica	68	12	19	370
	Trudno powiedzieć	38	26	36	200

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?							
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Demokratyczna – demokraci.pl (PD)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy (PPP)	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Prawica Rzeczypospolitej
		%	%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	1	1	1	44	1	5	0
Płeć	Mężczyźni	1	1	0	0	42	0	5	
	Kobiety	1	1	1	1	47	1	4	1
Wiek	18-24 lata		2			50		7	
	25-34		2	1	1	49	1	6	
	35-44	1	1	1	2	37	1	8	1
	45-54					53	1	1	1
	55-64	1	1	1	1	45		4	
	65 lat i więcej	3				34		2	
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	1	0	0	32	1	9	
	Miasto do 20 tys.	3	3			48		2	
	20-100 tys.	1	1	1	1	50		2	
	101-500 tys.	1	1	1	1	45	1	3	2
	501 tys. i więcej mieszk.			1	2	65		2	
Wykształcenie	Podstawowe	3	2		1	37	1	5	
	Zasadnicze zawodowe			1	1	36	1	6	
	Średnie	1	2		0	49	0	4	0
	Wyższe			2	1	53		3	1
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.			2	3	56		1	1
	Średni personel, technicy					57			
	Pracownicy adm.-biurowi			2		62		4	
	Pracownicy usług	4		4		60			3
	Robotnicy wykwalifikowani	1			2	30	1	6	
	Robotnicy niewykwalifik.	3				64		8	
	Rolnicy		7			46		6	
Pracujący na własny rach.		4			56		5		
Bierni zawodowo	Renciści	3				30		8	
	Emeryci	2	1			36		4	
	Uczniowie i studenci		2			55		8	
	Bezrobotni		3			33	3	4	
	Gospodynie domowe i inni					24	4	3	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1		2	1	46		2	1
	spółce właścicieli prywatnych i państwa			1		58		5	2
	sekt. pryw. poza rolnict.	1	1	1	3	54	1	4	
	prywatnym gosp. rolnym		8			37		7	
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	1	2			32	2	7	
	501-750	1	2	1		45		7	1
	751-1000	2			2	36	1	4	1
	1001-1500		1	1		50		4	
	Powyżej 1500 zł			2	3	58		4	
Ocena własnych war. mater.	Złe	1	1	1		38	1	4	
	Średnie	1	1	1		34	1	6	0
	Dobre	1	1	0	1	54	0	4	0
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu					27		3	
	Raz w tygodniu	2	1	1		39	1	6	0
	1-2 razy w miesiącu		1	1	1	52		6	
	Kilka razy w roku		1	1	2	56	1	2	1
	W ogóle nie uczestniczy	1			2	47			
Poglądy polityczne	Lewica	1	2	2	1	32	1	6	
	Centrum	1	1	1	1	47	0	6	
	Prawica	0	1	0	0	50	1	3	1
	Trudno powiedzieć	2				34		5	

Tabela 2 cd.

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?								Liczba osób
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS)	Samobrona	Socjaldemokracja Polska (SdPI)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Inne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		17	1	1	7	1	1	1	17	604
Płeć	Mężczyźni	18	2	0	8	2	1	2	17	305
	Kobiety	17	1	1	7	0	1	0	18	299
Wiek	18-24 lata	17	1	1		2		1	18	93
	25-34	7	1		7	1	2	2	19	104
	35-44	16	1	1	6	1	2	2	19	105
	45-54	20	4		4	2	1	1	13	89
	55-64	21	1		14				12	107
	65 lat i więcej	25	1	0	11				24	107
Miejsce zamieszkania	Wieś	22	3	1	5		1	1	24	229
	Miasto do 20 tys.	16	2		6	2	1		17	76
	20-100 tys.	12		0	9	2	1	1	20	111
	101-500 tys.	20			9	2	1	2	11	96
	501 tys. i więcej mieszk.	12		1	10	1			6	92
Wykształcenie	Podstawowe	21	5		1	1	1		22	124
	Zasadnicze zawodowe	19	1		10	1		2	23	133
	Średnie	16	1	1	9	0	1	1	15	232
	Wyższe	16		0	8	2	1	1	12	115
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15			6	4	1		9	66
	Średni personel, technicy	12			10				21	19
	Pracownicy adm.-biurowi	4		3	8		2	3	12	52
	Pracownicy usług	18			3				7	24
	Robotnicy wykwalifikowani	20	1		11	1	2	3	22	87
	Robotnicy niewykwalifik.	19	3						3	25
	Rolnicy	8	12		4				17	29
Pracujący na własny rach.	21							14	20	
Bierni zawodowo	Renciści	38			6				16	32
	Emeryci	23		0	13				22	131
	Uczniowie i studenci	11	2			4		2	16	62
	Bezrobotni	7	9	5	7			3	24	24
	Gospodynie domowe i inni	24			5		6		34	31
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17			6	1	2	4	17	88
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	12		3	5	2		2	9	54
	sekt. pryw. poza rolnict.	13	1		5	1	1		15	126
	prywatnym gosp. rolnym	20	9		4				15	27
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	22	7	1	4		2	2	19	108
	501-750	16			1	1	1	1	22	93
	751-1000	19			6	1	1		27	111
	1001-1500	20		0	11	1		2	10	131
	Powyżej 1500 zł	10			14	2	2		5	83
Ocena własnych war. mater.	Złe	19	4		4	1		3	23	90
	Średnie	20	1	0	10	1	1	0	22	219
	Dobre	15	1	1	6	1	1	1	12	296
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45			3	2			21	29
	Raz w tygodniu	19	1	0	6	1	1	2	19	319
	1-2 razy w miesiącu	17	2		4		2	1	13	97
	Kilka razy w roku	7	1	1	9				19	102
	W ogóle nie uczestniczy	17	2	1	18	2			11	58
Poglądy polityczne	Lewica	11	3	2	31			2	7	102
	Centrum	11	2		4		2	1	22	178
	Prawica	27		0	1	2	0	1	12	252
	Trudno powiedzieć	11	1		4	2			40	72